భూటాన్ పర్యాటన పై భారత ప్రధాన మంత్రి ఉమ్మడి పత్రికా ప్రకటన (నవంబర్ 11-12, 2025)

నవంబర్ 12, 2025

భూటాన్ రాజు, గౌరవనీయులైన జిగ్మే ఖేసర్ నామ్‌గ్యేల్ వాంగ్‌చుక్ ఆహ్వానం మేరకు, గౌరవనీయులైన భారతదేశ ప్రధాన మంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోదీ 11-12 నవంబర్ 2025 మధ్య భూటాన్‌కు రెండు రోజుల పర్యటన నిర్వహించారు.

2. ఈ పర్యటన సమయంలో, ప్రధాన మంత్రి మోదీ ముఖ్య అతిధిగా 11 నవంబర్ 2025 నాడు చాంగ్లిమిథాంగ్‌లో గౌరవనీయులైన నాల్గవ రాజు డ్రూక్ గ్యాల్పో యొక్క 70వ పుట్టినరోజు వార్షికోత్సవ వేడుకలలో భూటాన్ ప్రజలతో కలిసి పాల్గొన్నారు. థింపులో నిర్వహించబడిన ప్రపంచ శాంతి ప్రార్థన ఉత్సవంలో కూడా ప్రధాన మంత్రి మోదీ పాల్గొన్నారు. ఈ వేడుక సమయంలో భారతదేశం నుండి తీసుకువచ్చిన భగవాన్ బుద్ధ యొక్క పవిత్ర పిప్రహ్వా అవశేషాలను థింపులో ప్రజల ఆరాధన కోసం ఉంచడం పై భూటాన్ గౌరవనీయులైన రాజు ప్రశంసించారు.

3. ప్రధానమంత్రి మోదీ గౌరవనీయులైన రాజు మరియు గౌరవనీయులైన నాల్గవ రాజు డ్రూక్ గ్యాల్పోతో సమావేశమయ్యారు మరియు భూటాన్ ప్రధానమంత్రి దషో షెరింగ్ టోబ్గేతో సంభాషించారు. ద్వైపాక్షిక సహకారం, ప్రాంతీయ, పరస్పర ఆసక్తి గల ప్రపంచ అంశాల పై నేతల మధ్య చర్చలు జరిగాయి.

4. నవంబర్ 10న ఢిల్లీలో జరిగిన పేలుడులో ప్రాణాలు కోల్పోయిన వారికి రాజ ప్రభుత్వం తరపున మరియు భూటాన్ ప్రజల తరపున హృదయపూర్వక సంతాపం తెలియజేశారు మరియు గాయపడిన వారు త్వరగా కోలుకోవాలని గౌరవనీయులైన రాజు ప్రార్థించారు. మద్దతు మరియు సంఘీభావం తెలుపుతూ భూటాన్ అందించిన సందేశాన్ని భారతదేశం అభినందించింది.

5. ఆర్థిక ఉద్దీపన కార్యక్రమంతో సహా భూటాన్ యొక్క 13వ పంచ వర్ష ప్రణాళికకు భారతదేశం యొక్క అసాధారణమైన మద్దతును ప్రధాన మంత్రి మోదీ పునరుద్ఘాటించారు, భూటాన్ తన కీలక అభివృద్ధి

ప్రాధాన్యతలను సాధించడంలో మరియు అన్ని రంగాలలో స్థిరమైన వృద్ధి పొందేలా చురుకుగా సహాయపడటానికి భారతదేశం యొక్క నిబద్ధతను నొక్కిచెప్పారు. భూటాన్ యొక్క 13వ పంచ వర్ష ప్రణాళిక ప్రకారం భూటాన్ అంతటా అమలులో ఉన్న వివిధ ప్రాజెక్టుల కోసం భారతదేశం యొక్క సహాయాన్ని మరియు దేశం యొక్క అభివృద్ధికి వారి సహకారాన్ని భూటాన్ ప్రశంసించింది.

6. గౌరవనీయులైన రాజు గెలెఫు మైండ్‌ఫుల్‌నెస్ సిటీ పట్ల తన విజన్‌ను సాకారం చేసుకోవడానికి భారత ప్రభుత్వం తరపున పూర్తి మద్దతును ప్రధానమంత్రి మోదీ తెలియజేశారు. గెలెఫుకు పెట్టుబడిదారులు మరియు సందర్శకుల ప్రయాణాన్ని సులభతరం చేయడానికి అస్సాంలోని హతిసార్‌లో ఇమ్మిగ్రేషన్ చెక్ పోస్ట్‌ను ఏర్పాటు చేయాలని ఆయన నిర్ణయాన్ని ప్రకటించారు. గ్యాల్‌సంగ్ అకాడమీల నిర్మాణానికి భారతదేశం యొక్క మద్దతును గౌరవనీయులైన రాజు ప్రశంసించారు.

7. గౌరవనీయులైన రాజు మరియు ప్రధాన మంత్రి మోదీ 11 నవంబర్ 2025 నాడు బుద్ధ భగవానుడి పవిత్ర పిప్రహ్వా అవశేషాల ప్రదర్శన మధ్య 1020 మెగావాట్ల పునత్సాంగ్చు-II హైడ్రోఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్ట్‌ను సంయుక్తంగా ప్రారంభించారు. ఈ ప్రాజెక్ట్ హైడ్రోపవర్ రంగంలో భూటాన్ మరియు భారతదేశం మధ్య స్నేహం మరియు అనుకరణీయమైన సహకారానికి ఒక నిదర్శనంగా నిలుస్తుంది. పునత్సాంగ్చు-II నుండి భారతదేశానికి విద్యుత్ ఎగుమతి ప్రారంభాన్ని వారు స్వాగతించారు. మార్చి 2024 యొక్క ఇంధన భాగస్వామ్యం పై ఉమ్మడి విజన్ అమలు పై ఇరు పక్షాలు సంతృప్తిని వ్యక్తం చేశాయి.

8. 1200 మెగావాట్ల పునత్సాంగ్చు-I హైడ్రోఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్ట్ యొక్క ప్రధాన డ్యామ్ నిర్మాణం పనిని తిరిగి ప్రారంభించడానికి సంబంధించిన అవగాహనను నాయకులు స్వాగతించారు మరియు ప్రాజెక్ట్‌ను వేగవంతంగా పూర్తి చేయడానికి అంగీకరించారు. ఒకసారి పూర్తయిన తర్వాత, ఇరు ప్రభుత్వాలు సంయుక్తంగా అభివృద్ధి చేసిన అతిపెద్ద హైడ్రోఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్ట్‌గా పునత్సాంగ్చు-I నిలుస్తుంది.

9. భూటాన్‌లో హైడ్రోపవర్ ప్రాజెక్టులలో భారతీయ కంపెనీలు చురుకుగా పాల్గొనడాన్ని వారు స్వాగతించారు. భూటాన్‌లో ఇంధన ప్రాజెక్టులకు నిధులు సమకూర్చడానికి భారత ప్రభుత్వం ₹40 బిలియన్ల రాయితీ లైన్ ఆఫ్ క్రెడిట్ ప్రకటించినందుకు భూటానీస్ పక్షం ప్రశంసించింది.

10. ఇంటిగ్రేటెడ్ చెక్ పోస్ట్‌లను ఏర్పాటు చేయడంతో సహా సరిహద్దు కనెక్టివిటీని మెరుగుపరచడం మరియు సరిహద్దు మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగుపరచడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను ఇరు పక్షాలు నొక్కిచెప్పాయి. నవంబర్ 2024 లో దరంగాలో ఇమిగ్రేషన్ చెక్ పోస్ట్ మరియు మార్చి 2025 లో జోగిఘోపాలో అంతర్గత జలమార్గాల టర్మినల్ మరియు మల్టీమోడల్ లాజిస్టిక్స్ పార్క్ కార్యకలాపాలు ప్రారంభించడాన్ని వారు స్వాగతించారు. సెప్టెంబర్ 2025 లో క్రాస్-బార్డర్ రైల్ లింకులను (జెలెఫు-కోక్రఝార్ మరియు సామ్త్సే-బనార్హట్) ఏర్పాటు చేయడం పై అవగాహన ఒప్పందం (MoU) పై సంతకం చేయడాన్ని మరియు ప్రాజెక్ట్ అమలు కోసం ప్రాజెక్ట్ స్టీరింగ్ కమిటీని తదుపరి స్థాపించడాన్ని ఇరు పక్షాలు స్వాగతించాయి.

11. భూటాన్‌కు అవసరమైన వస్తువులు మరియు ఎరువుల నిరంతరాయ సరఫరా కోసం ఏర్పాట్లను సంస్థాగతీకరించడానికి భారత ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలకు భూటాన్ పక్షం ప్రశంస వ్యక్తం చేసింది. కొత్త ఏర్పాటు కింద భారతదేశం నుండి వచ్చిన ఎరువుల మొదటి సరుకును ఇరు పక్షాలు స్వాగతించాయి.

12. STEM, ఫిన్‌టెక్ మరియు అంతరిక్షం యొక్క కొత్త రంగాలలో పెరుగుతున్న సహకారం పై ఇరు పక్షాలు సంతృప్తిని వ్యక్తం చేశాయి. UPI యొక్క ఫేజ్ II పై పనిని వారు స్వాగతించారు, భారతదేశానికి వచ్చిన భూటాన్ సందర్శకులు QR కోడ్లను స్కాన్ చేయడం ద్వారా స్థానిక మొబైల్ అప్లికేషన్లను ఉపయోగించి చెల్లింపులు చేయడానికి ఇది వీలు కల్పిస్తుంది. అంతరిక్ష సహకారం కొరకు ఉమ్మడి చర్య ప్రణాళిక అమలు పై వారు సంతృప్తిని వ్యక్తం చేశారు. భూటాన్‌లో STEM విద్య మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను మెరుగుపరచడంలో భారతీయ ఉపాధ్యాయులు మరియు నర్సుల విలువైన సహకారాలను కూడా వారు పేర్కొన్నారు.

13. రాజ్‌గిర్‌లో రాయల్ భూటాన్ ఆలయం ప్రతిష్ఠా కార్యక్రమం, భూటానీస్ ఆలయం మరియు గెస్ట్ హౌస్ నిర్మాణం కోసం వారణాసిలో భూమిని మంజూరు చేయాలనే భారత ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని ఇరువురు నాయకులు స్వాగతించారు.

14. ఈ పర్యటన సమయంలో ఇరు దేశాలు అవగాహన ఒప్పందం పై సంతకం చేశాయి:

a. పునరుత్పాదక ఇంధన రంగంలో సహకారం పై భూటాన్ రాయల్ ప్రభుత్వం (RGoB) మరియు కొత్త మరియు పునరుత్పాదక ఇంధన మంత్రిత్వ శాఖ, భారత ప్రభుత్వం (GoI) మధ్య ఒప్పందం పై సంతకం చేయబడింది;

b. ఆరోగ్యం మరియు వైద్య రంగంలో సహకారం పై ఆరోగ్య మంత్రిత్వ శాఖ, RGoB మరియు ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ, GoI మధ్య MoU ;

c. సంస్థాగత లింకేజీలను నిర్మించడం పై PEMA సెక్రటేరియట్ మరియు నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెంటల్ హెల్త్ అండ్ న్యూరో సైన్సెస్, GoI మధ్య MoU.

15. భూటాన్-భారతదేశం భాగస్వామ్యం అన్ని స్థాయిలలో లోతైన నమ్మకం, స్నేహం, పరస్పర గౌరవం మరియు అవగాహన పై నిర్మించబడింది మరియు బలమైన ప్రజల మధ్య సంబంధాలు అలాగే సన్నిహిత ఆర్థిక మరియు అభివృద్ధి సహకారం ద్వారా మరింత బలోపేతం చేయబడుతుంది. ఇరు దేశాల మధ్య సాధారణ ఉన్నత-స్థాయి మార్పిడుల పునరుద్ధరించబడిన సంప్రదాయాన్ని , మరియు భవిష్యత్తులో దానిని కొనసాగించడానికి ఇరు పక్షాలు అంగీకరించాయి.

థింఫు

నవంబర్ 12, 2025